

**คาดการณ์พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม
ระหว่างวันที่ ๒๙ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๒
จากอิทธิพลของพายุโซนร้อน “โพดุล”
บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

พายุโซนร้อน “โพดุล(PODUL(๑๙๑๒))” บริเวณทะเลจีนใต้ตอนบนได้เคลื่อนขึ้นฝั่งบริเวณเมือง ดงฮอย ประเทศเวียดนามเมื่อเวลา ๐๐.๓๐ น. ของวันที่ ๓๐ ส.ค. ก่อนจะเคลื่อนผ่านประเทศลาวเข้าสู่ ประเทศไทยบริเวณจังหวัดนครพนม เมื่อเวลา ๐๕.๓๐ น. แล้วอ่อนกำลังลงเป็นพายุดีเปรสชันเมื่อเวลา ๐๙.๐๐ น. ขณะเคลื่อนผ่านบริเวณจังหวัดสกลนคร จากนั้นพายุนี้ได้เคลื่อนผ่าน จังหวัดอุดรธานี และ หนองบัวลำภู เข้าสู่จังหวัดเลย แล้วอ่อนกำลังลงเป็นหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรง เมื่อเวลา ๒๑.๐๐ น. ของวันเดียวกัน และได้เคลื่อนเข้าปกคลุมบริเวณภาคเหนือตอนล่างในวันต่อมา ประกอบกับร่องมรสุมพาดผ่าน ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเข้าสู่หย่อมความกดอากาศต่ำ บริเวณประเทศลาวและ เวียดนามตอนบน ในระยะครึ่งแรกของสัปดาห์ จากนั้นร่องมรสุมดังกล่าวได้เลื่อนลงมาพาดผ่านภาคเหนือ ตอนล่าง ภาคกลางตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะกลางสัปดาห์ โดยในวันสุดท้ายของสัปดาห์ ร่องมรสุมได้พาดผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเข้าสู่พายุดีเปรสชันที่เคลื่อนตัวอยู่บริเวณ ทะเลจีนใต้ตอนบน อีกทั้งมรสุมตะวันตกเฉียงใต้กำลังแรงพัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทย และอ่าวไทย ตอนบนตลอดสัปดาห์ ลักษณะดังกล่าวทำให้ทุกภาคของประเทศไทยมีฝนตกหนาแน่น โดยเฉพาะภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีฝนเป็นบริเวณกว้างและมีฝนหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่ ส่งผลให้มีน้ำท่วม ฉับพลัน น้ำป่าไหลหลากและดินถล่มบางพื้นที่ ส่วนมากในระยะครึ่งหลังของสัปดาห์ ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๖ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๒ (ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา <https://www.tmd.go.th/climate>)

สถานการณ์ในพื้นที่น้ำท่วมภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม Sentinel-๑ และดาวเทียม COSMO_SkyMed - ๔ บันทึกในช่วง ระหว่างวันที่ ๒๙ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๒ (ที่มา: <http://flood.gistda.or.th/> Thai Flood Monitoring System) เมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ซ้อนทับกับข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินของภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สถานการณ์น้ำท่วมเริ่มคลี่คลาย โดยยังคงมีพื้นที่น้ำท่วมในภาคเหนือ ประมาณ ๙๓,๘๒๖ ไร่ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ ๐.๐๘ ของพื้นที่ภาคเหนือ และพื้นที่น้ำท่วมใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑,๐๘๐,๗๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๒ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ พบว่า

๑. ภาคเหนือ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาข้าว ๘๒,๙๔๔ ไร่ พืชไร่มีเนื้อที่ ๙๗๗ ไร่ ไม้ผล ๑๙๒ ไร่ ไม้ยืนต้น ๑๙๒ ไร่ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ๕๔๕ ไร่ และพื้นที่อื่นๆ ๙,๐๘๐ ไร่
๒. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาข้าว ๘๘๐,๐๔๔ ไร่ พืชไร่มีเนื้อที่ ๑๓,๕๘๖ ไร่ ไม้ผล ๗๘ ไร่ ไม้ยืนต้น ๖,๔๖๓ ไร่ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ๔,๑๑๖ ไร่ และพื้นที่อื่นๆ ๑๗๖,๕๐๙ ไร่

รายละเอียดสรุปพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมดังตารางที่ ๑

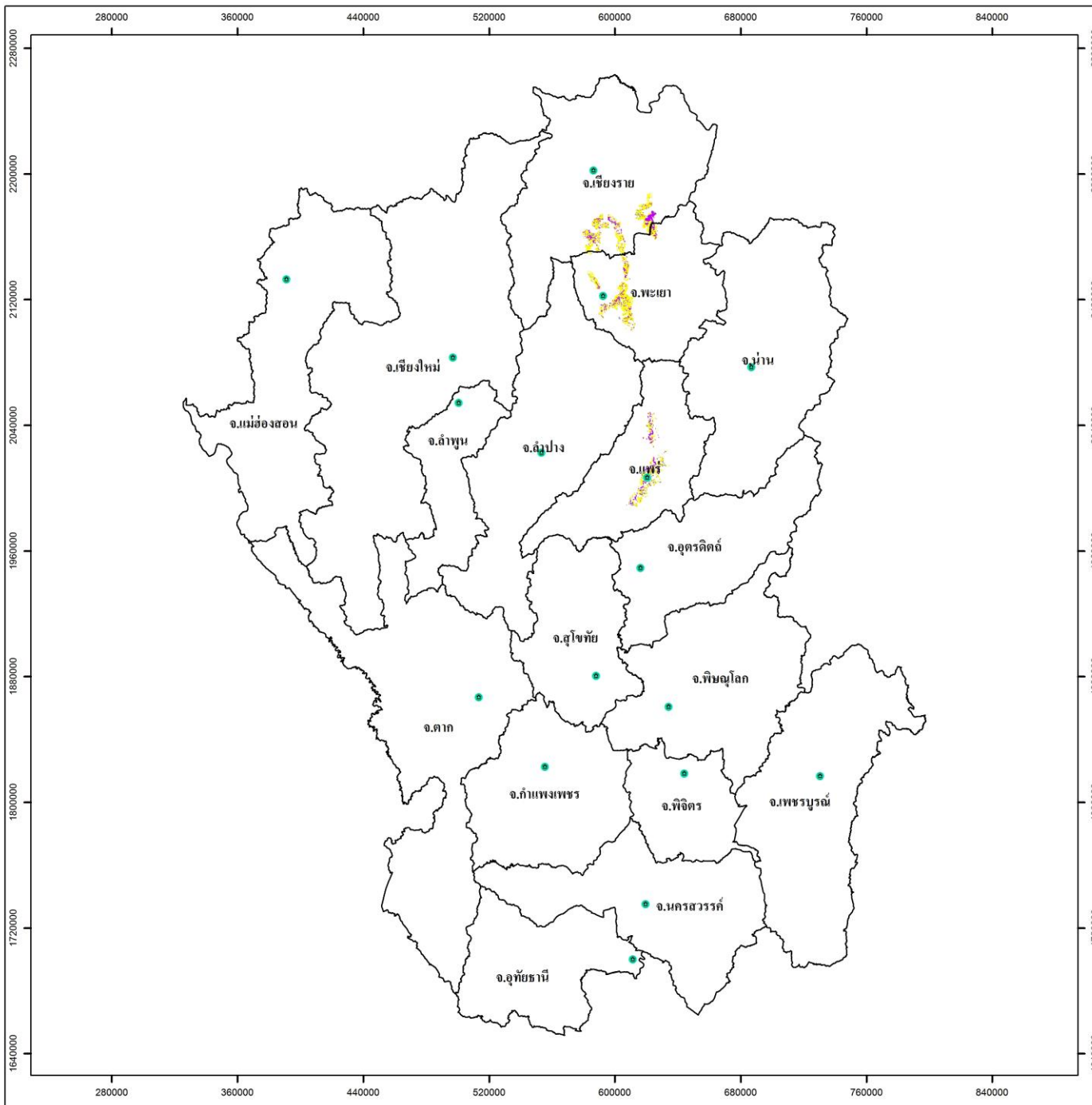
ตารางที่ ๑ พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมภาคเหนือ ระหว่างวันที่ ๒๙ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๒

ลำดับ	จังหวัด	พืชเศรษฐกิจ					พืชไร่อื่นๆ	ไม้ยืนต้นอื่นๆ	ไม้ผล	พื้นที่ชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง	พื้นที่อื่นๆ	เนื้อที่ (ไร่)
		นาข้าว	ข้าวโพด	ปาล์มน้ำมัน	ยางพารา	อ้อย						
1	เชียงราย	31,631	275	13	15	-	-	3	48	95	6,307	38,387
2	พะเยา	38,517	69	-	-	-	4	6	15	205	633	39,449
3	แพร่	12,796	562	-	-	38	29	155	25	245	2,140	15,990
รวมเนื้อที่ (ไร่)		82,944	906	13	15	38	33	164	88	545	9,080	93,826

หมายเหตุ : ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม Sentinel-๑ และดาวเทียม COSMO_SkyMed-๔ บันทึกในช่วงวันที่ ๒๙ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๒

(ที่มา: <http://flood.gistda.or.th/> Thai Flood Monitoring System) ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบในพื้นที่อีกครั้ง

- พืชไร่ เช่น ยาสูบ ถั่วเหลือง เป็นต้น
- ไม้ผล เช่น ส้ม ลำไย ไม้ผลผสม เป็นต้น
- ไม้ยืนต้น เช่น สัก ปาล์มน้ำมัน จามจุรี เป็นต้น
- พื้นที่อื่นๆ เช่น พื้นที่ลุ่ม สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น

แผนที่พื้นที่น้ำท่วมจากอิทธิพลพายุโพดุล

ภาคเหนือ

ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม COSMO_Skymed-4 และ Sentinel-1
 วันที่ที่ข้อมูลเมื่อวันที่ 29-31 สิงหาคม 2562 และ 1 กันยายน 2562

มาตราส่วน 1:2,400,000

สัญลักษณ์แผนที่

- ที่ตั้งจังหวัด
- ขอบเขตจังหวัด

สัญลักษณ์	การใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	นาข้าว	82,944	88.40
	พืชไร่	977	1.04
	ไม้ยืนต้น	192	0.21
	ไม้ผล	88	0.09
	พื้นที่ชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง	545	0.58
	พื้นที่อื่นๆ	9,080	9.68
รวมทั้งหมด		93,826	100

ที่มา : ข้อมูลดาวเทียมจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ
 และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) GISTDA

กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยจากการเกษตร
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
 กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

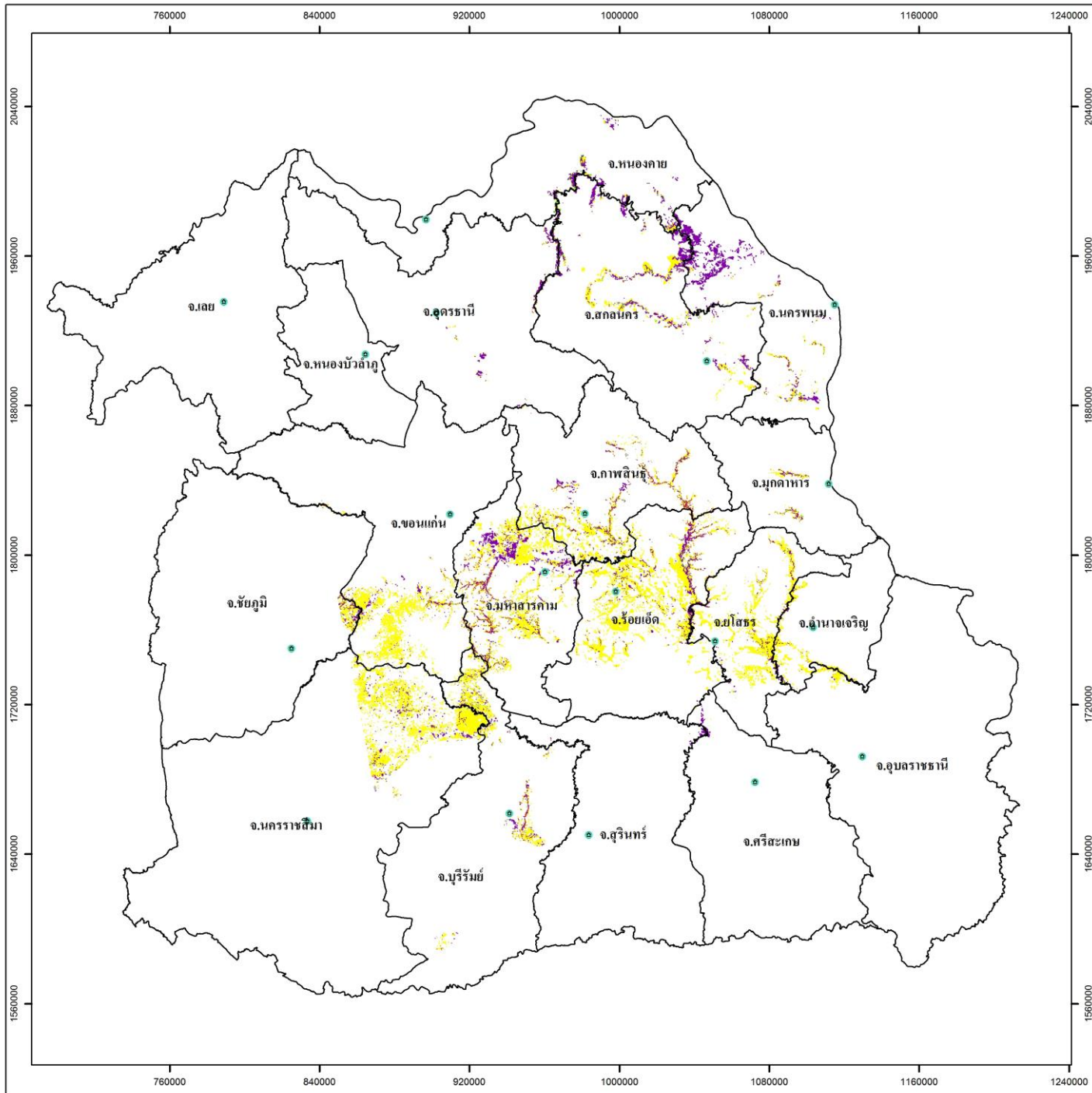
ตารางที่ ๒ พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒๙ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๒

ลำดับ	จังหวัด	พืชเศรษฐกิจ					พืชไร่อื่นๆ	ไม้ยืนต้นอื่นๆ	ไม้ผล	พื้นที่ชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง	พื้นที่อื่นๆ	เนื้อที่ (ไร่)
		นาข้าว	ปาล์มน้ำมัน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	อ้อย						
1	กาฬสินธุ์	86,383	8	247	32	1,756	31	64	-	678	3,879	93,079
2	ขอนแก่น	64,876	8	180	-	560	6	32	5	161	2,872	68,700
3	ชัยภูมิ	12,361	-	37	-	308	2	2	2	6	845	13,563
4	นครพนม	10,869	44	71	119	37	10	683	-	47	45,249	57,129
5	นครราชสีมา	114,504	-	99	-	187	-	571	6	814	6,078	122,261
6	บึงกาฬ	17,889	121	47	101	-	152	1,004	-	28	9,036	28,378
7	บุรีรัมย์	43,891	16	60	15	1,970	-	158	-	336	2,306	48,752
8	มหาสารคาม	127,725	-	538	6	1,108	67	182	7	529	31,354	161,518
9	มุกดาหาร	7,876	-	35	26	160	-	4	3	22	109	8,235
10	ยโสธร	87,504	28	480	142	504	-	167	4	65	4,932	93,826
11	ร้อยเอ็ด	219,197	8	372	131	1,801	6	124	6	259	8,203	230,107
12	ศรีสะเกษ	74	-	-	-	-	-	-	-	-	3,189	3,263
13	สกลนคร	47,121	251	222	306	750	24	1,075	26	951	45,230	95,956
14	สุรินทร์	18	-	-	-	-	-	-	-	-	3,121	3,139
15	หนองคาย	756	14	3	48	8	27	300	-	-	459	1,615
16	อำนาจเจริญ	26,358	35	194	51	480	2	241	-	3	1,332	28,696
17	อุดรธานี	2,445	37	76	12	912	-	241	17	205	7,734	11,679
18	อุบลราชธานี	10,197	-	54	32	-	-	24	-	12	581	10,902
รวมเนื้อที่ (ไร่)		880,044	571	2,715	1,022	10,541	326	4,870	78	4,116	176,509	1,080,798

หมายเหตุ : ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม Sentinel-1 และดาวเทียม COSMO_SkyMed - ๔ บันทึกในช่วงวันที่ ๒๙ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๒

(ที่มา: <http://flood.gistda.or.th/> Thai Flood Monitoring System) ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบในพื้นที่อีกครั้ง

- พืชไร่ เช่น แตงโม ถั่วลิสง เป็นต้น
- ไม้ผล เช่น มะม่วง ฝรั่ง ไม้ผลผสม เป็นต้น
- ไม้ยืนต้น เช่น ยูคาลิปตัส เป็นต้น
- พื้นที่อื่นๆ เช่น พื้นที่ลุ่ม เป็นต้น

แผนที่พื้นที่น้ำท่วมจากอิทธิพลพายุโพดุล

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม COSMO_Skymed-4 และ Sentinel-1
 วันที่ที่ข้อมูลเมื่อวันที่ 29-31 สิงหาคม 2562 และ 1 กันยายน 2562

มาตราส่วน 1:2,000,000

สัญลักษณ์แผนที่

ที่ตั้งจังหวัด

ขอบเขตจังหวัด

สัญลักษณ์	การใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	นาข้าว	880,044	81.42
	พืชไร่	13,586	1.26
	ไม้อืนต้น	6,463	0.60
	ไม้ผล	78	0.01
	พื้นที่ชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง	4,116	0.38
	พื้นที่อื่นๆ	180,625	16.71
รวมทั้งหมด		1,080,798	100

ที่มา : ข้อมูลดาวเทียมจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ

และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) GISTDA

กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางธรรมชาติ
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
 กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวทางการจัดการและฟื้นฟูดินหลังน้ำท่วม

จากสถานการณ์น้ำท่วมขังในหลายพื้นที่เป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรกรรม กรณีที่น้ำท่วมขังจะทำให้ช่องว่างหรือรูพรุนในดินทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กอึดตัวด้วยน้ำ ดินจึงอ่อนตัว โครงสร้างของดินง่ายต่อการถูกทำลาย และเกิดการอัดแน่นได้ง่าย สภาพดินเสื่อมจากน้ำท่วมขังหรือกระแส น้ำพัดพาจุลินทรีย์และหน้าดินออกไป ดังนั้นเมื่อน้ำลดแล้วจำเป็นต้องมีการจัดการดินและฟื้นฟูสภาพดินให้อุดมสมบูรณ์ ก่อนที่จะมีการเพาะปลูกพืชในฤดูกาลต่อไป อย่างไรก็ตามทางกรมพัฒนาที่ดินมีการเตรียมพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือและเสนอแนะแนวทางให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนดังนี้

1. พื้นที่น้ำท่วมขังนานจนเกิดการเน่าเสีย

พื้นที่การเกษตรหรือพื้นที่ในชุมชนที่เกิดน้ำท่วมขัง ให้ใช้สารบำบัดน้ำเสียและขจัดกลิ่นเหม็นจากสารเร่งซูเปอร์ พด.6 จำนวน 15-25 ลิตรต่อไร่ ในน้ำท่วมขังลึก 10-15 ซม. หากความลึกเฉลี่ย 75 ซม. ให้ใช้น้ำหมักชีวภาพเฉลี่ย 120 ลิตร โดยบริเวณน้ำท่วมขังที่มีกลิ่นเน่าเหม็นใช้ทุกๆ 10 วัน และบริเวณน้ำท่วมขังที่มีกลิ่นเน่าเหม็นมากใช้ทุกๆ 3 วัน เพื่อช่วยบำบัดน้ำเสียและขจัดกลิ่นเหม็น

2. พื้นที่นาข้าว

กรณีที่นาข้าวถูกน้ำท่วมขังจนเสียหายหมด ให้ใช้ พด.2 ในอัตรา 5 ลิตรต่อพื้นที่ 1 ไร่ ราวเพื่อให้ต่อซังย่อยสลายได้เร็วขึ้น ช่วยให้เกษตรกรสามารถเตรียมพื้นที่ในการทำนาฤดูกาลต่อไปได้ แต่กรณีที่เกษตรกรไม่สามารถปลูกข้าวได้ทันตามฤดูกาล แนะนำให้ปลูกพืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง โสนแอฟริกัน ถั่วพรี ถั่วมะแฮะ และพืชตระกูลถั่ว แล้วสับกลบเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

กรณีที่นาข้าวถูกน้ำพัดพาหน้าดิน ทำให้หน้าดินสูญเสียธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ให้ปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยหมักในอัตรา 2 ตันต่อไร่ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและสภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดินอย่างต่อเนื่อง

3. พื้นที่ไม้ผล หรือไม้ยืนต้น

กรณีพื้นที่ไม้ผล หรือไม้ยืนต้นถูกน้ำท่วมขัง ควรเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่เพื่อช่วยเหลือรากต้นไม้ผลที่ขาดออกซิเจน และพยายามไม่รบกวนบริเวณโคนต้นที่มีรากพืชอยู่ หลังน้ำลดและดินค่อนข้างแห้งควรเก็บตัวอย่างดินส่งวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่ในดิน เพื่อวางแผนการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่สวนผลไม้ และต้องรีบดำเนินการแก้ไขและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับต้นไม้ผลคือ หากพบว่าลำต้นเอนใกล้ล้ม ให้ใช้ไม้ค้ำยันไว้ โดยไม่เข้าไปเหยียบย่ำโคนต้น จากนั้นต้องระบายน้ำที่แช่ขังบริเวณโคนต้นออกให้หมด เมื่อดินเริ่มแห้งให้ตัดแต่งกิ่งที่ใบแก่และใบที่ไม่ได้รับแสงแดดออก ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยใส่บริเวณรอบๆ ทรงพุ่ม สำหรับ ปุ๋ยหมักที่ใช้ให้ขยายเชื้อจากสารเร่งซูเปอร์ พด.3 ก่อนเพื่อป้องกันโรครากเน่าและโคนเน่า รดด้วยน้ำหมักชีวภาพที่เตรียมจากสารเร่งซูเปอร์ พด.2 เจือจาง 1:500 เพื่อเร่งการเจริญของระบบรากพืช ร่วมกับการให้ปุ๋ยทางใบเพื่อให้ต้นไม้ฟื้นตัวเร็วขึ้น

อย่างไรก็ตาม หากในพื้นที่น้ำท่วมมีน้ำไหลหลากด้วยและกลัวว่าสภาพดินอาจเสื่อม เกษตรกรสามารถเพิ่มอินทรีย์วัตถุเพื่อปรับปรุงบำรุงดินหรือเก็บตัวอย่างดินเพื่อส่งวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารในดินเพื่อขอคำแนะนำได้ที่สถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัด หรือปรึกษาหมอดินอาสาใกล้บ้านท่าน ก่อนที่จะเพาะปลูกพืชในฤดูกาลต่อไป

กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ข้อมูล ณ วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๒